

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

2. Veram internam gratiam confitentur ad assequendam perfectionem necessariam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

*Lib. 2. ad
Bonif. c. 5.
& 6.*

Ibid. c. 10.

Ibid. c. 8.

*Lib. 4. ad
Bonif. c. 7.
vid. & lib.
3. c. 4. in
fine.*

feffione patefaciunt, ubi aperte se confiteri dicunt; *Gratiam adiuuare uniuscuiusque bonum propositum, non tamen reluctanti studium virtutis immittere.* Quod ita intelligunt, inquit Augustinus, *velut homo à seipso sine adiutorio Dei habeat propositum bonum studiumque virtutis, quo merito precedente dignus sit adiuuari Dei gratia subsequente.* Et rursum de eisdem alibi: *Isti volunt in homine ab ipso homine incipere cupiditatem boni, ut huius capiti meritum etiam percipiendi gratia consequatur.* Quorum perversam improbandam & refellens opinioem: *Spiritum Sanctum, inquit, fatendum est, etiam antiquis temporibus non solum mentes bonas adiuuasse, quod & isti volunt, sed etiam bonas eas fecisse, quod nolunt, hoc est non solum adiuuasse fidem eorum & voluntatē bonam ut ad perfectionem bonitatis iustitiæque pertingerent, sed etiam ipsam eis fidem ac voluntatem bonam inspirasse, qua primitus boni fierent.*

Ex hac Pelagiani dogmatis mutatione perspicuum est tandem aliquando sententiā damnationis percussos Pelagianos illam esse confessos gratiam, quæ Dominica oratione sive fidelium precibus iustitiam sibi vel conservari vel augeri postulantibus commendatur; in illius vero negatione perlitisse, quæ cor convertitur à malo ad bonum ipsaque fides & orationis ac iustitiæ spiritus primitus inspiratur. Atque hæc omnino ratio est, cur omnes Augustini lucubrations, quibus ab initio hæresis Pelagiana usque ad damnationem ejus insudavit, illam ubique spirent & astruant gratiam, quæ jam fidelibus adeoque iustificatis ad cavendas vineendasque peccatorum tentationes, & implendam iustitiam necessaria est. Nam ad ista omnia Pelagius humanam naturam sibi sufficientem statuens eo modo, inquit Concilium Carthaginense, *gratia Dei que sanctorum evidentius orationibus declaratur adversarius invenitur.* Neque enim sancti pro se fidem aut iustitiam primam postulant quam postulare pro se nequeunt, nisi jam fidem acceperint. Statim vero post damnationem omiſsa

*In Epist.
Synodali ad
Innocent.
que est 90.
apud Aug.*

A fere gratiæ conatum nostrum consequentis mentione, totus in alia illa gratia quæ credentes prævenit, & ex nolentibus volentes facit; asserenda tuendaque versatur. Illud ex Epistola 88. & 95. & libris de natura & gratia, ex secundo de peccatorum meritis, de spiritu & littera, litterisque Synodalibus Concilij Carthaginensis & Milevitani ad Innocentium ejusdemque responsis demonstrari potest; hoc verò ex Epistola 105. ad Sixtum, ex libris ad Bonifacium & adversus Iulianum: in illis enim ex professo illa gratia inculcatur quæ fidelibus adeoque iustus ad bene vivendum ex fide datur: in his ea quæ fidem ipsam prævenit & ex nolentibus & repugnantibus volentes facit. Hoc enim non gratiæ cælestis munus esse statuunt posteriores Pelagiani, sed humanæ libertatis officium; & cuius proprium sit velle & nolle & sua se voluntate discernere, tametsi illa voluntas imbecillis & inchoata ad adipiscendam perfectionem se postulet adjuvari. Hanc Pelagiani erroris mutationem simul & causam ejus Augustinus aperit in exordio Epistolæ ad Sixtum quæ statim ab hæresis illius damnatione conscripta est. *Nolunt, inquit, ut sit ipsi gloria in iustificandis impijs gratuita gratia, qui eius ignorantes iustitiam, suam volunt consistuere; nempe arrogando sibi sufficientes ad iustitiam operandam vires; vel iam conclamantium religiosorum & piorum vocibus preſti, ita se fatentur ad habendum seu faciendum iustitiam divinitus adiuvari, ut sui præcedat aliquid meriti; ipsum scilicet, propositum bonum, quod, ut audivimus, adiuvat gratia.*

*Epist. 105.
ad Sixtum
paulo post
initium*

*Ex lib. 2.
ad Bonif.
5. 8. & 11.*

Porro iste quartus erroris Pelagiani status non absurde Semi-Christianismus vocari posset. Non enim in eo integram, quemadmodum genuinum Christianum decet, sed dimidiatam gratiam profitentur. Primas enim sibi tribuunt, secundas Deo; unde fit ut ei utraque præripiant & sicut Augustinus alicubi dicit solo sint nomine Christiani.

Veram, internam gratiam contentur ad assequendam perfectionem necessariam.

CAPVT SECVNDVM.

QVOD ut constet accuratius, videndum superest, utrum veram illam internamque gratiam, quam Augustinus, etiam hominibus sanctissimis docet esse necessariam saltem ad assequendam perfectionem in hoc statu fateantur. Fortassis enim per gratiam intelligit etiam hic legem, doctrinamque Christianam: ut mens ad adipiscendam perfectionem non solum exterius humanæ vocis adjuncta ministerio sed etiam interius Spiritus Sancti revelatione nitatur. Nam in postremo opere quod Pelagius de libero arbitrio ante damnationem suam scripsit, apertissime veram gratiam, vel certe

A effectum veræ gratiæ confessus esse videbatur cum diceret: *Quæ arbitry libertate qui bene utitur &c. ponit cor suum in manu Dei ut illud quo voluerit ipse declinet.* Ad quæ verba divus Augustinus, *Magnum profecto, inquit, adiutorium divinæ gratiæ, ut cor nostrum quo voluerit ipse declinet.* Et tamen cum omnes etiam illius operis latebras perlustrasset ut ex eo veræ gratiæ confessionem exprimeret nullum se divinæ gratiæ adiutorium invenisse testatur quod non discipulis suis de lege doctrinaque posset exponere.

*Apud Aug.
lib. de grat.
Christi. c. 33.*

Ibid. c. 41.

Sed quamquam iste ante profligatam hæresim Pelagij sensus fuit, post latam tamen Apostolicæ sedis sententiam videntur discipuli ejus

us non tantum legem & doctrinam, sed etiam vere gratie adiutorium ad perficiendum conatum nostrorum imbecillitatem admisisse. Pro quo egregius est apud Divum Augustinum locus, qui ut mens eorum innotescat clarior, totus audiendus est. Sic ergo loquitur:

Sed eum fuerint convicti non defensores sed inflatores & precipitatores liberi a b. r. y. , quia neque scientia divina legi neque natura, neque sola r. misio peccatorum est illa gratia quae per IESVM CHRISTVM Dominum nostrum datur, sed ipsa facit ut lex impletur, ut natura liberetur, peccatum non dominetur. Ecce perspicue significat eos disputando depulso a gratia natura. Sic atque remissionis quas tantopere predicaverant; convictisque quod vera gratia facit ut lex impletur ac natura liberetur. Quod ergo iam convicti fugiunt ut vim veritatis evadant?

Audit Augustinus: Cum ergo in iis e. n. v. i. t. fuerint, ad hoc se convertunt ut qui cum quibusdam conentur ostendere, gratiam Dei secundum merita natura datur. Nempe non gratiam naturae, non gratiam legis, sed illam quam facere dixerat ut lex impletur, ut natura liberetur. Quod supra Pelagianorum verba patefaciunt: Dicunt enim, inquit, etsi non datur secundum merita bonorum operum, quia per ipsam bene operamur, tamen se undam merita bona voluntatis datur. Quid est aliud, per ipsam bene operamur, nisi, per ipsam legem implemus, sive quod ante dixerat ipsa facit ut lex impletur? Neque enim nisi legem implendo bene operamur. Haec autem est vera illa gratia, quae per IESVM CHRISTVM Dominum nostrum datur & per Spiritum Sanctum inspiratur, & fidelium precibus petitur, quod Pelagiani quoque subijciendo inuicant. Quia bona voluntas, inquit, praecedit orantibus, quam praefecit voluntas credentis, ut secundum hoc merita, gratia sequatur exaudientis Dei. Vbi non potest ullo modo intelligi gratia legis atque doctrinae, jam enim convicti illam non esse gratiam quae per Christum datur, ad aliam illam per quam Deo nobis cooperante bene operamur implendo scilicet ipsam legem, corrigendo sese aliqua ex parte & ad veritatem accedendo confugiunt. Quod non minus clarè, quam praclare in alio loco Augustinus docet. Cum enim verum illud adiutorium Spiritus Sancti, & cooperationem Dei fufius inculcasset, & explicasset cooperationis modum, Pelagianorum accessum ad veritatem quamvis imperfectum laudando & corrigendo subtexit:

Non sicut quidam dicere ceperunt, qui coarctati sunt verb. Apost. aliquando gratiam profiteri, & benedixerunt Deum e. 11. quia vel hoc aliquando dixerunt. Accedendo enim profutur potuerunt, & ad id quod vere rectum est pervenire. Tam vero dicunt aduersionem esse gratiam Dei ad facilius faciendum &c. Volo facilius, vemo difficilius, tamen & r. mo itur. Invenio facilius, pedibus difficilius, sed tamen & pedibus pervenitur. Non est sic &c. Vbi quamvis id quod dicunt de sola facilitate quam allert gratia, corrigat, veram tamen

gratiam eos intellexisse significat. Illa est enim quae instar venti animis illapsa vela pandit & amorem inspirando magna facilitate promovet iter nostrum & in patriae ecclesiae portum impellit. Quam venti similitudinem sensui Pelagianorum explicando & Iulianus adhibuit: Ad eam, inquit, magnitudinem atque pulchritudinem sapientis animus studys procedit ac merito, ut generosum eius ignem (hoc est amorem) gratia Sancti Spiritus incipiat ventilare. Tunc fit illa charitas, quae non propinquos solum aut cives, sed ipsum genus humanum gremio suo conatur amplecti. Vbi Beda significari dicit: Spiritus Sancti adventu non ita juvari animum, quomodo flamma vel fax, cum accenditur, caliginosam juvat domum, quam illustrat; sed ita potius, quomodo ardentem sive lucentem ventus in vitam ignem ut amplius clarescat qui quidem & sine statu ventri accendit atque ardet ac magnam conflunere silvam poterat; sed tamen vento impellente magis magisque flammescit. Perspicue namque illam praedicat Iulianus gratiam, quae ad augendum perficiendumque charitatis amorem instar venti inflammantis adjuvat, etsi eodem vento ignem illum primitus accendi neget. Hoc enim libero voluntatis arbitrio tribuendum putat, cuius merito ille status Sancti Spiritus rependatur.

Quod si quis adhuc forsan alicui superstiti scrupulus, ne veram agnovisse gratiam Pelagianos arbitretur, omnem fluctuationem tollat alia Divi Augustini apertissima disputatio. Nam de suavitate jugi disserens, quod ad se venientibus, hoc est credentibus Christus imponit, veram Catholicamque sententiam quae per inspirationem divini amoris hoc fieri docet his verbis allruit: *Regit te sub iugo tuo & sub sarcina tua. Ut enim sarcina eius sit tibi levis & iugum eius suave, ille tibi amorem inspiravit. Amanti suave est, Non amanti durum est. Amanti suave est, Dominus dedit suavitatem. Ecce verissimam, purissimam, Catholicamque divinae gratiae confessionem. Sed accipe quatenus & quemadmodum in eam consentiant Pelagiani: An forte, inquit consequenter, quia vel venisti audiens; ven te ad me; hoc ipsum tibi arrogare contendis, quia venisti? Ecce, inquit, veni ad illum arbitrio meo, voluntate mea. Quia veni, rescit me, quia veni, iugum suum imponi mihi suave, quia dat amorem, sarcinam suam levem imponi mihi amanti & diligentis. Haec omnia fecit in me, sed quia veni ad eum; Hoc est uti exponit, quia credidi. Quid clarius, quid pressius vel à Catholico desideremus? Ecce fatetur sine ambagibus, Deus rescit me Deus iugum suum imponi mihi suave, hoc est, facit ut mihi sit iugum suave; idque non quia dat legem, quia dat doctrinam, sed quia dat amorem. Hoc est enim quod ipse paulò ante Catholicam gratiam profitendo dixerat, quia amorem inspirat, sed quomodo purissimum illud vinum aqua Pelagianâ diluant paucis adijciendum est.*

P

Prima

Tul. in lib. de amore apud Bedam lib. 1. in Cant. r. 2.

Serm. 13. de verb. Apost. e. 8.

Ibid. Matth. 11.

Handwritten marginal note on the right edge of the page.